

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۵/۲۶

محمدسمیع صادق

بناغلي عبدالباري جهاني ته يوپرانيسټی ليک

دا په تېرو پنځو کلونو کې عبدالباري جهاني صاحب ته زما څلورم پړانيسټی ليک دی. په دې ټول موده کې مې نه کوم جواب ترلاسه کړی دی، نه کوم غبرگون! او رشتيا خبره دا ده چې زه ئې تمه هم نه لرم. بس يوه هيله لرم، هغه دا چې جهاني صاحب دې دا خبرې ولولي او لږ تر لږه دې پکښې وړاندي سوي وړانديزونه په غور سره و ارزوي. زه د جهاني صاحب څخه د عمر، تجربې او مقام له پلوه کښته او کشر يم، خو صادقانه مشوره ورکول هېچا ته زيان نه رسوي. انسان خپل نظر وړاندي کوي، او دا بيا د مقابل لوري اختيار دی چې هغه مې که ئې نه مني.

جهاني صاحب، تاسو يوه عامه او پېژندل سوې خبره ياست. يو ښه شاعر خو ډېر زيات شهرت لري، بلکه کله ناکله د سياستوالو او هنرمندانو تر نفوذ هم ژور اغېز لري، ځکه شاعران يوازي شعرونه نه ليکي، بلکه د ولسونو احساسات، حافظه، هويت او روحي نړۍ هم جوړوي. کله چې يو عامه شخصيت خپل افکار په عامه توگه خپروي، نو طبيعي ده چې خلک به هم آزادانه پرې خپل نظر څرگندوي. دا د معاصرې نړۍ طبيعي ځانگړنه ده.

ټولنيزې رسنۍ يوازې د اخلاقي، با ادبه او فکري پخواني لرونکو خلکو ځای نه دي. دلته داسې کسان هم سته چې له غوسې، روحي فشار، عقود او ناخوښيو ډک دي، داسې کسان چې د سالم بحث او اختلاف له فرهنگه بې برخې دي. ډېر کسان د مستعارو نومونو او مجازي پردو تر شا پټ وي او هغه څه وايي چې ښايي په حقيقي ژوند کې ئې هېڅکله د ويلو جرئت نه لري. په دې فضا کې نه حساب سته، نه توازن، او نه هم کوم جدي اخلاقي بندوبست.

ځينې خلک ټولنيزې رسنۍ د دې لپاره کاروي چې خپله غوسه، مايوسي، رواني فشار او دروني تريخوالی پر نورو وباسي، په ځانگړي ډول پر هغو کسانو چې مشهوره، نرم خوږه او د عامو خلکو خوښ وي. په معاصرې مجازي نړۍ کې دې چلند ته "ټرولينگ" ويل کېږي.

ټرولينگ هغه عمل ته ويل کېږي چې يو څوک په قصدي ډول بل انسان په آنلاين فضا کې تحقير کړي، و ئې خوروي، و ئې لمسوي، سپک ئې کړي يا ئې شخړې ته را کش کړي، يوازي د دې لپاره چې گډوډي رامنځته کړي، پام ځان ته راوړوي، او يا خپل دروني تريخوالی تخليه کړي. دا يو عادي چلند نه دی، بلکه د ټولنيزو رسنيو د عصر يو بشپړ ټولنيز بحث گرځېدلی دی.

خو جهاني صاحب، زما ستاسو څخه يوه درنه گيله دا ده چې ولي لا هم دا تمه لرئ چې هر څوک به ستاسو د مصاحبو تر ليدلو يا ليکنو تر لوستلو وروسته پر تاسو د گلونو باران کوي؟

په ډېر درنښت سره وایم، ښايي همدغه ئې وخت وي چې له دې تمې څخه تېر سئ. هغه څوک چې په عام محضر کې خپل فکر بيانوي، په ځانگړي ډول هغه څوک چې ځان د حقيقت ويلو مسؤل گڼي خاماڅا به له مخالفت، نيوکي، ملنډو او حتی سپکاوې سره مخ کېږي. دا يو ترېخ حقيقت دی!

تاسو کلونه په همدې ټولني کې ژوند کړی دی. تاسو زموږ خلک تر هر چا ښه پېژنئ. له بده مرغه، زموږ د ټولنيز حالت يوه برخه همدا توندخويي او بې زغمي ده، او موږ اړ يو چې د دې واقعيت پر وړاندي د تېبنتي پر ځای په ځان کې د مقابلي توان پيدا کړو.

يوازې تاسو نه ياست چې له دې وضعيت سره مخ کېږئ. د هاليوود ستوري له دې حالت سره مخ دي. د باليوود هنرمندان ورسره مخ دي. ولسمشران، لومړي وزيران، فيلسوفان، ليکوالان، ژورناليسټان، ديني عالمان، رواندي، چپي او راستي سياستوال، ټول د خپلو تبصرو په برخه کې له همدې ترېخ واقعيت سره مخ دي.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خبر و لولئ

که د نړۍ د سترو شخصیتونو د ټولنیزو رسنیو د تبصرو برخې وگورئ، نو هلته به له سپکاوي، ملنډو، تورو او سختو خبرو ډکې جملې ووينئ. کله چې انسان دا هر څه ويني، نو بيا پوهېږي چې ستاسو پر وړاندي سوي نیوکې د نړۍ د ډېرو مشهورو شخصیتونو له تبصرو سره هېڅ د پرتلې وړ نه دي.

دې خبرې زه حيران کړم چې ستاسو د تبصرو برخه بيا د اوږدې مودې لپاره تړل سوي وه، او اوس هم په محدود ډول پرانیستل سوي ده.

هغه څوک چې ځان زړه ور گڼي، د حق ويلو دعوه لري، او غواړي د خلکو ذهنونه بدل کړي، بايد د خلکو له تبصرو او مخالفتونو څخه و نه بېرېږي. څوک چې د بدلون، الهام او فکري بيدارۍ دعوه لري، هغه بايد د مخالفت د زغملو ځواک هم ولري.

د خلکو تبصرې ستاسو شخصیت نه تعريفوي. ټرولینګ ستاسو ارزښت نه کموي. د بي ادبو سپکاوی ستاسو مقام نه ټیټوي. غر خپل لوړوالی په دې نه بايلي چې خلک ئې په کانو ولي.

جهاني صاحب، خپل د تبصرو برخه بېرته پرانیزي.

عامه فضا د غوسه ناکو او بي مسؤلیته کسانو لپاره مه پرېږدئ. پرېږدئ چې خلک خبرې وکړي، مخالفت وکړي، نیوکې وکړي، تاسو ئې په مقابل کې زغم، وقار او ارامتیا ښکاره کړئ چې هغوی دا مثبت خوښه درڅه زده کړي. زړه وړتيا يوازې دا نه ده چې انسان دې بي باکه خبرې وکړي، اصلي دلاوري دا ده چې انسان د شور، مخالفت او حملو تر منځ هم مصمم ولاړ وي.

د نړۍ ستر مفکران په دې ستر نه سول چې ټولو خلکو ورته چکچکې کولې، بلکه ځکه ستر سول چې د مخالفتونو باوجود تر خپلو خبرو تېر نه سول. تاسو هم د هماغو خلکو په قطار کې ودرېږئ، له مخالفتونو څخه مه ځغلي!

زه، د يوه مينه وال او احترام لرونکي لوستونکي په توگه، نه غواړم ووينم چې يو ستر شاعر دې د هغو نا معلومو کسانو له امله زړه ماتې سي چې د پردو تر شا ناست دي.

د شاعر دنده يوازې د ښکلو شعرونو ليکل نه دي، د شاعر روزگار دا هم دی چې د بدرنگو خبرو د زغملو حوصله ولري.

په درنښت
محمدسمیع صادق

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2